

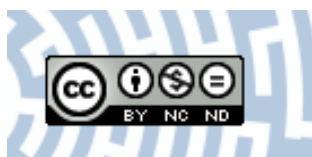

You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wstęp

Author: Renata Kleszcz-Szczyrba, Anita Gałuszka

Citation style: Kleszcz-Szczyrba Renata, Gałuszka Anita. (2016). Wstęp. W: R. Kleszcz-Szczyrba, A. Gałuszka (red.), "Utrata i żałoba : teoria i praktyka" (S. 7-8). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wstęp

Umieranie, śmierć, żałoba i osierocenie to zagadnienia o charakterze uniwersalnym, poruszane w obrębie wielu dyscyplin naukowych, wśród których psychologia, antropologia, filozofia, a także kultura i sztuka poświęcają im szczególną uwagę.

Silna tendencja do tabuizacji tematyki śmierci, umierania i żałoby obliguje środowiska naukowe do bardziej uważnego zajmowania się nią, wbrew obowiązującym trendom i modom. Dysocjowanie się od tematów wywołujących trudne emocje, które jest domeną współczesnego człowieka, każe nauce, zupełnie paradoksalnie, asocjować się z nimi, poznawać i zgłębiać. Współczesny człowiek zdaje się żyć tak, jak gdyby śmierci nie było, jakby go nie dotyczyła, a przynajmniej stanowiła zjawisko tak odległe, że niezasługujące na głębszą uwagę. Równocześnie, zupełnie przewrotnie, jest ona (śmierć) wszechobecna w przekazach medialnych, stanowiąc gwarancję wzrostu poczytności czy oglądalności. To zastanawiające, że potrzeba dzisiaj „debatować” o żałobie (na forum społecznym i naukowym), zamiast pozwalać jej „wybrzmieć” (w psychice jednostki).

Każda strata, jeśli stanowiła wartość dla tego, który traci, wymaga okresu adaptacji do niej. Proces żałoby wyznacza rytm tej adaptacji. Każda śmierć osoby bliskiej i każda żałoba po śmierci osoby bliskiej rozgrywają się jednocześnie na kilku płaszczyznach: wewnątrzpsychicznej, związanej z przeżywaniem żalu po stracie; interpersonalnej, związanej z dynamiką wsparcia i pomocy; kulturowej, związanej z rozumieniem śmierci, rytuałami pożegnania, miejscami pamięci, itp. W monografii każda z tych płaszczyzn zostaje w mniejszym lub większym stopniu wypełniona. Pierwsza część monografii nawiązuje do psychologii i filozofii śmierci, druga traktuje o śmierci w kulturze i sztuce, w trzeciej poruszane są zagadnienia diagnozy i pomocy psychologicznej w sytuacji straty, a czwarta skupia się na bardzo specyficznej stracie (prenatalnej i perinatalnej), którą społeczeństwo dopiero uczy się konstruktywnie przeżywać.

Autorzy poszczególnych rozdziałów reprezentują różne dziedziny nauki i praktyki, dzięki czemu monografia prezentuje obraz utraty i żałoby niezwykle bogaty i zróżnicowany.

Oddając do Państwa rąk niniejsze opracowanie, żywimy nadzieję, że stanie się ono źródłem pogłębionej refleksji na temat umierania, śmierci i żałoby. Mamy nadzieję, że będzie to refleksja daleka od współczesnych tendencji, które zapraszają do „psychologicznej ucieczki” od tematyki śmierci. Wszak śmierć od zawsze była i na zawsze pozostanie częścią życia...

*Renata Kleszcz-Szczyrba
Anita Gałuszka*

Katowice, 8.10.2015 r.